

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande

Stockholm 2025-11-24

En ny produktansvarslag (SOU 2025:103)

Sammanfattning

Svensk Försäkring anser att det i den fortsatta beredningen bör övervägas närmare i vilken utsträckning det är möjligt att kombinera presumtionsreglerna om säkerhetsbrist och orsakssamband med varandra.

Förslaget om presumtioner i vissa fall

I betänkandet föreslås presumtioner i vissa fall för att en produkt har en säkerhetsbrist (3 kap. 1 §) och för att en skada har orsakats på grund av en säkerhetsbrist (3 kap. 2 §). Det framgår inte av lagförslaget eller tillräckligt tydligt av författningskommentaren att det i vissa fall finns hinder mot att kombinera presumtionsreglerna om säkerhetsbrist och orsakssamband. Utgångspunkten synes i stället vara att de kan kombineras (s 106, 168, 169 och 173). Svensk Försäkring menar att detta inte är i enlighet med direktivet.

Enligt direktivets ordalydelse finns en kombinationsmöjlighet när det föreligger särskilda bevissvårigheter (artikel 10.4). I övrigt framgår det inte uttryckligen att en sådan möjlighet skulle finnas. Direktivets ordalydelse talar snarare emot detta. Det gäller t.ex. presumptionen för orsakssamband vid skada som typiskt sett överensstämmer med säkerhetsbristen (artikel 10.3). För att den presumptionen ska föreligga förutsätts enligt direktivet, men inte i lagförslaget, att säkerhetsbristen har *fastställts*, något som rimligen innebär att säkerhetsbristen måste styrkas i vanlig ordning.

Enligt vår mening kan avsikten t.ex. knappast ha varit att det ska vara möjligt att samtidigt presumera säkerhetsbrist enligt regeln om uppenbart funktionsfel (3 kap. 1 § första stycket 3) och orsakssamband enligt regeln om skada som typiskt sett överensstämmer med säkerhetsbristen (3 kap. 2 § första stycket 1). I praktiken torde dessa presumtionsregler inte sällan grunda sig på motsvarande förhållanden. Ett exempel kan vara ett uppenbart funktionsfel i form av en explosion vid normal användning av en gasflaska (jfr s 166) och en typiskt överensstämmande skada i det fallet i form av en explosionsskada.

Frågan om i vilken utsträckning det enligt direktivet är möjligt att kombinera olika presumtionsfall bör mot denna bakgrund övervägas närmare i den fortsatta beredningen.

Svensk Försäkring

Johan Lundström

Rickard Sobocki